

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

32. Quædam aliæ quæstiones de Missæ sacrificio diluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

nem peccatorum factam? Quidam, vt Gabriel, *super Canon. Missæ. lect. 10. testatur*, videntur asserere, post huiusmodi pollutionem omnino esse sacrificio abstinendum intra viginti quatuor horarum spatium, etiam si qui pollutus in somno est legitime de huiusmodi peccato doleat, illudque confiteatur. Et certè id asserere videntur grauis simi Theologi. *Alexan. p. 4. q. 47. m. 1. art. 1. Alber. 4. d. 9. art. 10. S. Thom. 4. dist. 9. q. 1. art. 4. & 3. p. q. 80. art. 7. ad 3. Ricar. 4. dist. 9. art. 2. q. 3. Palud. 4. dist. 9. q. 2. art. 2. & Bonauen. 4. dist. 12. art. 1. quest. vlt. Gabr. loco citato.* Fortassis olim fuit Ecclesiæ præceptum, vt à sacrificando intra illud tempus abstinere. Sed quidquid sit de huiusmodi præcepto Ecclesiæ, quod mihi non videtur impositum fuisse, multò verius est, quod alij docuerunt, fas esse sacerdoti eo die sacrificare, præmissa confessione cum legitimo cordis dolore: nulla quippe aliud quodlibet lethale peccatum, modò illud sit dolore legitimo, & confessione expiatum, sacrificium impedit, ergo nec nocturna pollutio. Deinde, nulla est nunc lex, quæ id prohibeat. Respondent aliqui nocturnæ pollutionis peccatum minimè sacrificium impediri, quia sit peccatum ceteris grauius, atque deterius, sed quia mentem, & animum cogitationibus perturbat, ac distrahit.

Sed quid, si huiusmodi cogitationes minimè in mentem veniant, aut si venerint, nihil tale efficiant? Accedit, quod ex alijs etiam peccatis similes cogitationes in animo oriuntur, & surgunt. Adde, eiusmodi cogitationes non esse voluntarias, quod si voluntati placuerint, ita vt in vitio, & culpa sint, tunc non nocturna pollutio, sed ipsa animi cogitatio mala sacrificium impedit.

QVÆRES, an si pollutio post mediam noctem acciderit, sacerdoti impedimento sit, ne eo die iure sacrificet? Paludanus affirmat eam impedire, etiam si per dolorem, & confessionem pollutio expiatur; quamuis cum communi opinione fiteatur, ante mediam noctem pollutionem contingentem minimè impedire. Sed constans est ceterorum opinio, eam quoque minimè obstat, quo minus sacrificium fiat. *Sotus 4. dist. 12. q. 1. art. 7. Ledesm. 4. dist. 21. art. 7. Caiet. in sum. verbo, Communio, ad finem. Cordub. lib. 1. q. 7. Nauar. in sum. cap. 21. num. 51. Angel. Eucharistia. 2. q. 28. & 29.* QVÆRES, insuper, an S. Thomas, Bonaventura, Alexander, & Albertus locis citatis, in hac controuersia primam opinionem reuera sequantur? Quidam arbitrantur eos primam illi opinioni adhaerisse, sed meo iudicio id aperte non sentiunt: nam Sanctus Thomas solum habet: Pollutus etiam contritus, & confessus ex quadam congruitate, non tamen ex necessitate præcepti debet se abstinere ab Eucharistia. Ceteri verò supradicti Doctores tantummodo id ipsum sic innuunt: Pollutus etiam contritus, & confessus debet abstinere ab Eucharistia, nisi aliud necessitas exigat. Sed apud eos auctores verbum (debet) non significat præcepti, vel legis necessitatem, sed æquitatem quandam, & honestatem; quasi dicere voluerint, debet qui sic est pollutus, ex æquo, bono, & honesto ab Eucharistia abstinere.

Dices; eos auctores citare ac proferre veteris Testamenti leges, Exodi 19. Leuit. 15. Deuteron. 23. & 1. Reg. 21. in quibus pollutus iubebatur vique

ad Vesperam extra castra manere. Respondeo eiusmodi leges ab hisce auctoribus in medium adduci ad indicandum ex æquo, & bono ab Eucharistia sibi temperare debere pollutum.

Decimoquarto queritur, An saltem veniale peccatum admittat, qui post pollutionem nocturnam etiam confessione cum debito animi dolore præmissa, ad sacrificandum accedit? An item veniale noxam incurrat sacrificans post pollutionem nocturnam absque vilo peccato accidentem? Alexander, Albertus, Bonaventura, & S. Thomas videntur innuere veniale peccatum committi in vtroque. Sed certè probabilius est oppositum: si per se loquamur, non de accidenti extrinseco: quoniam nullo iure, lege, aut ratione, firma, & efficaci conuinci possumus, vt id credamus: & supradicti Theologi potius de æquitate, & honestate, quam de legis necessitate videntur locuti.

Cap. XXXII.

Quaedam alia questiones de Missæ sacrificio diluuntur.

PRIMO queritur, An lethali peccato se obstringat sacerdos, qui Missæ sacrificium inchoatum non perficit? Respondeo, consecratione facta, Missam inceptam relinquere, lethale peccatum esse: quæ constans est Theologorum opinio, quam habet Nauar. *de Orat. cap. 16. num. 55.* Sed dubie questionis est, an inchoata Missa, nondum facta consecratione, relinqui absque lethali peccato possit? Profecto, qui citra causam iustam, & legitimam, imperfectum Missæ sacrificium relinquit, vix effugit lethale peccatum: quoniam in cap. Nihil. 7. quest. 1. & c. Nullus. de consec. dist. 1. & cap. Illud, eade causa, & questione, strictè & seuerè præcipitur, ne sacrificium Missæ imperfectum relinquatur, constituta poena, vt qui id fecerit, excommuni catione feriat.

Secundo queritur, An qui Missam relinquit inchoatam, ipso iure in aliquam excommunicationem maiorem, vel minorem incurrat? Quidam affirmant, inter quos videtur esse Palud. in 4. dist. 11. q. 1. art. 1. quamuis meo iudicio id aperte non dicat: & probant ex Decretis paulo ante allatis. At probabilior est Nauarri in *tract. de Orat. cap. 16. num. 58.* & in *Miscell. de Orat. 86.* sententia, in nullam incidere excommunicationem: quoniam citata iura solum denunciant, & statuunt huiusmodi Presbyterum excommunicatione feriendum, vel ab officio amouendum ad tempus. Idem quoque sentiunt Angel. in verbo, Eucharistia. 2. §. 2. & sequentibus. Silu. Eucharistia. 2. q. 7.

Tertio queritur, An Missa incepta iure relinquatur ob eam causam, quod vir aliquis princeps, & illustris, ad rem diuinam audiendam accesserit post generalem Sacerdotis peccatorum confessionem, aut etiam post Angelicum Hymnum, Gloria in excelsis Deo, aut post Epistolam quoque recitatam? Respondeo cum eodem Nauarro locis supra citatis, talis viri aduentum, iustam esse causam, & probabilem iterum Missam inchoandi: vt si Cardinalis, Episcopus, Dux, Marchio, vel Comes accesserit, & petierit, vt Missa incepta repetatur.

Quarto

Quartò queritur, An Sacerdos, qui promissè facturum pro mortuis sacrum funebre, promissis satisfaciat aliud sacrum, quod non est funebre faciens? *Respondeo*, minimè, quando commodè potest promissum sacrificium facere: nam licet sacrificium ex parte rei oblatæ æqualis sit fructus, & ponderis: ex parte tamen precationum, quæ Ecclesiæ institutione, ac nomine, in Missa funduntur, non est æquale: in Missis enim, quas constituit Ecclesia pro ijs, qui obiit, sunt propriae preces, quæ funduntur pro mortuis, quæque tum ipsum Sacerdotem, tum circumstantes excitant, inuitant, & mouent ad precandum pro ipsis; quibus fructibus, & commodis mortuos priuat Sacerdos, qui aliud sacrum facit: quare ut promissioni suæ satisfaciat, iure id alijs precibus, & sacrificijs compenſabit, vt rectè Siluester, Angelus, & alij annotarunt.

Quintò queritur, An Presbyter, vel beneficio Ecclesiastico præfatus, qui quotidie ratione sui muneris pro ijs, qui decesserunt, sacrum funebre facere debet, iure faciat sacrum, quod diei occurrenti, ab Ecclesia assignatum est? *Respondeo*, in hunc modum: si in eum diem incidat aliqua celebritas, quæ in Ecclesiastico officio Duplex, aut Semiduplex appellatur, citra peccatum, eiusmodi sacrum dictæ celebritati conueniens facere potest: immo aliquando fatius est tale sacrum offerre: vt si fuerit dies Dominica, vel alia aliqua celebritas solemnior: tum quia potius est regulis, præceptionibus, & Rubricis parendum, quam testatoris verbis, qui mentem suam, & voluntatem Ecclesiæ institutioni accommodare debuit; tum etiam quia si testator nunc adfuisset, hoc proculdubio voluisset. Et quo fit, vt si Cappellanus institutus sexta quæque feria cuiuslibet Hebdomadæ debeat sacrum facere quinque plagarum, aut Sanctæ Crucis, Passionisue Dominicæ, & in eam feriam incurrerit Natalis Domini, vel aliqua alia celebritas, facere debeat sacrum ei celebritati in officio Ecclesiastico destinatum: & idem iuris est de alijs Missarum sacrificijs, ad quæ faciendâ Cappellani esse adstricti consueuerunt.

Sextò queritur, An si quis à Sacerdote petierit vti cras certum quoddam sacrum faciat, quod diei crastino minimè conueniat, satisfaciat Sacerdos ille habens in animo sacrum, quod diei crastino congruit, facere? *Respondeo*, satisfacere: quoniam hæc laicorum postulata, vt rationi sint consentanea, debent cum Ecclesiæ regulis, & præceptionibus congruere: trudes enim homines, & ignari in die etiam Natali Domini, & in ipso Paschate solent petere à Sacerdotibus, vt pro mortuis funebre sacrum faciant, & offerant.

Septimò queritur, An in diebus festis præcipuis decantari iure queat sacrum funebre? *Respondeo*, si funus ad templum deferatur, vt mortuus sepulturæ mandetur, licitum esse pro eo sacrum funebre solemnè ritum, & cæremonia decantare; dummodo publicum, ac solemnè diei festo sacrum conueniens non impediatur: est enim cõsuetudine receptum, vt mortui sine tali sacro manè minimè sepeliantur, & iura solùm constituunt, ne in hisce diebus Missa temporè congruens præmittatur. *SI QVÆRAS*, an in diebus profestis fas sit Sacerdoti sacrum facere pro sui animi vo-

to, & sententiæ, eo prætermisso quod temporè conuenit? Quidam opinantur non esse licitum id facere, eo quòd in cap. *Quidam*, De celebr. Missa reprehenduntur ij, qui singulis diebus peculiaria Sacra Sanctæ Trinitatis, & Sancti Michaelis audiebant, & sacra temporè congruentia negligebant. Ceterum, vt Glossa, & Abbas, ac ceteri communi consensu docent, in eo capite solùm reprehenduntur, qui id faciebant superstitiosa quadam religione moti: & statuitur ibi, & in cap. Et hoc De consec. Dist. 1. ne sacra temporè conuenientia absque iusta, & debita causa præmittantur, quæ verba Panormitanus, & Glossa sic exponunt: in Ecclesijs, in quibus plures sunt Sacerdotes, vno faciente sacrum, quòd diei est accommodatum, ceteris licitum est arbitratu suo sacrum facere, quòd ipsis liberit: in Ecclesijs vero, vbi vnum tantum est Sacerdos, si sacrum facere debet, quòd temporè conuenit: non igitur relinquendum est sacrum temporè conueniens sine iusta causa.

Octauò queritur, An Latinus Sacerdos lethaliter delinquat, si in pane fermentato corpus Domini consecret? *Respondeo*, grauiter peccare: quoniam licet Græci Sacerdotes in fermentato corpus Domini consecrant, latina tamen Ecclesia in Eucharistia consecranda, pane azymo, non fermentato vitur, & in Concilio Florentino statutum est, vt vnaquæque Ecclesia suum morem, & vsum sequatur, & seruet. Et in c. vii. de celebr. Missa, cuidam Latino Sacerdoti officium abrogatur, & beneficium aufertur, eo quòd in fermentato pane consecrauerit.

Cap. XXXIII.

De vitijs, & erratis, quæ in Missa contingunt, quemadmodum ea corrigi, & emendari queant.

A Nimaduertendum est, in Missæ sacrificio errores casu, nescio quo, interdum euenire, quare videndum est, quo modo illi corrigantur: hi autem ad sex potissimum capita reuocantur.

Primo queritur, quid faciendum sit, quando Sacerdos antequam sacrificium absoluat, morte corripitur, aut morbo graui aliquo, vel alio calu præpeditur? *Respondeo* S. Tho. 3. p. q. 83. ar. 6. ad 1. cuius sententiæ ab omnibus recipitur, vel id euenit ante consecrationem, aut post eam. Si primum, nullo iure, aut præcepto cogitur sacrificium absoluerè: si secundum, tunc debet sacrificium per alium Sacerdotem ad finem vsque perducere. Sic olim Concilium Toletanum statuit, quòd citatum est à Gratiano in cap. Nihil. 7. q. 1. *QVÆRAT ALIQUIS*, an tunc temporis sit sacrificium consummàdum necessitate legis siue præcepti: si quidem in eo c. Nihil. solùm habetur, liberum esse Episcopo, vel Presbytero tunc Missam perficere. S. Thomas loco citato, cui ferè omnes adhæserunt, videtur insinuare iuris esse diuina, vt tunc sacrificium per alium Sacerdotem expleatur. Quibusdam tamen alijs visum est complendum esse sacrificium per alium, vbi populus adesset, alioqui inde causam offensionis accepturus, secus non item: Probabilius est, quòd S. Thomas docet. Sed numquid necessariò ieiunus erit Sacerdos ille, qui Missam eiusmodi inchoatâ absoluet, ac perficiet? Cõuenit inter omnes, ieiunū esse oportere. Illud maiorem dubita-